

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvemski nedelje in praznike. — Inzeratj do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inzeratni davek posilni. Rokopisi se ne vračajo.

Naše telefonske številke so 3122, 3123, 3124, 3125, in 3126.

Naše telefonske številke so 3122, 3123, 3124, 3125, in 3126.

Izredno važni novi zakoni

Včerašnje „Službene Novine“ so objavile nova zakona o sodnikih in državnem sodišču za zaščito države ter spremembe zakonov o Državnem svetu in Glavni kontroli

Državno sodišče za zaščito države

Včerašnje „Službene novine“ so objavile zakon, po katerem se ustanavlja pri kasacijskem sodišču v Beogradu Državno sodišče za zaščito države. To sodišče je pristojno na področju vse države za preiskavo, razpravljanje in sojenje kaznivih dejanj iz poglavja IX. kazenskega zakona kraljevine Srbije in dejanj po čl. 1, 9, 13 in 14 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Pred tem sodiščem se bodo morali zagovarjati državljani kraljevine SHS za zgoraj omenjena dejanja tudi v slučaju, ako so jih izvršili v inozemstvu. Pristojnost tega novega sodišča se raztega tudi na druga kazniva dejanja, ako so v zvezi z omenjenimi.

Za postopanje po tem zakonu bodo služili predpisi kazenskega postopka za Hrvaško in Slavonijo, minister pravde pa je pooblaščen, da z uredbi predpiše potrebne spremembe tega postopka. Proti sklepom državnega sodišča za zaščito države ni nadaljnega pravnega leka.

Vsa sodišča in vse ostale državne in samoupravne oblasti so dolžne državnemu sodišču za zaščito države in državnemu tožilstvu pri tem sodišču nuditi pomoč. Predpisi tega zakona veljajo tudi za uredba dejanja, storjena pred njegovim uveljavljanjem, ako o teh dejanjih še ni bila izrečena razsodba sodišča prve instancice.

Vsi predpisi kazenskega zakona in kazenskega postopka, v kolikor so nasproti predpisom tega zakona, izgube veljavnosti, minister pravde pa je pooblaščen, da izda uredbi o izvrševanju tega zakona.

Sprememba zakona o Državnem svetu

Istotako je bil včera objavjen v „Službenih novinah“ novi zakon o izpremembi in izpolnitvi zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih. Po tem novem zakonu je državni svet vrhovno upravno sodišče, ki ima 30 članov. Člane upravnega sodišča imenuje kralj na predlog predsednika ministrskega sveta. Predsednik državnega sveta more zaradi ohranitve enotnosti v pravosuđu v državnem svetu sklicevati po potrebi splošne seje državnega sveta, na katerih se more razpravljati, ako sta prisotni vsaj dve tretjini vseh članov. Sklepi splošne seje so obvezni za vse oddelke.

Vsaکو upravno sodišče ima po enega predsednika in potrebno število sodnikov, ki se postavljajo s kraljevim ukazom na predlog ministra pravde.

Upravno sodišče sklepa v oddelkih po treh sodnikih, od katerih eden predseduje. Razpored sodnikov v oddelkih vrši predsednik oziroma njegov namestnik. Oddelkom predseduje predsednik in v naprej določeni sodniki po činu.

Člani državnega sveta in upravnih sodišče se morejo odstraniti s svojih mest, premeštvu v druge poklice državne službe in v pokojju s kraljevim ukazom na predlog ministrskega predsednika oziroma ministra pravde.

Člani 48, 49, 50 in 51 zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih se ukinitjo.

Sprememba zakona o Glavni kontroli

Beograd, 9. jan. Včerašnje „Službene Novine“ so objavile naslednji zakon o spremembi in dopolnitvi zakona o glavni kontroli od 30. maja 1922:

§ 1. Dosedanji čl. 1. se menja in se glasi: Za pregled državnih računov in nadziranje nad izvrševanjem državnih in oblastnih proračunov obstoji glavna kontrola kot vrhovno računsko sodišče. Glavna kontrola kot posebna računsko oblast in računsko sodišče odklanja protizakonito uporabo ali oškodovanje državnih materialnih sredstev, ugotavlja s pregledom državnih računov njihovo pravilnost, zlorabe ali nepravilnosti in s tem v zvezi zakonsko odgovornost za zlorabo in povračilo škod.

§ 2. Dosedanji čl. 5. se menja in se glasi: Predsednika in člano glavne kontrole postavlja kralj z ukazom na predlog ministrskega sveta. Predsednik in polovica članov glavne kontrole morajo biti pravniki. Ostali člani morajo biti bivši finančni ministri, ali imeti najmanj 10 let ukazne službe v finančni stroki.

§ 3. Dosedanji čl. 6. se menja in se glasi:

Predsednik in člani glavne kontrole se lahko odstavijo s svojih mest: in, prevedejo v drugo državno službo ali v pokoj s kraljevim ukazom na predlog ministrskega predsednika.

§ 4. Dosedanji čl. 8. se menja in se glasi: Predsednik in člani glavne kontrole polagajo ob priliki prevzema dolžnosti prisego, zvestobe kralju in zakonitega izvrševanja službe.

§ 5. Dosedanji čl. 14. se ukine.

§ 6. Dosedanji čl. 15. se menja in se glasi: Za ono uradniško osebo, čezar število ni določeno s tem zakonom, se določi število članov in proračunom.

§ 7. Dosedanji čl. 16. se menja in se glasi: Pomožno uradništvo glavne kontrole se postavlja po splošnih pogojih zak. o uradnikih in ostalih državnih uslužbencih.

§ 8. Dosedanji čl. 17. se ukine.

§ 9. Točka 6. čl. 26. se ukine; točka 9. čl. 26 se menja in se glasi: Da rešuje o višji penzije uradnikov glavne kontrole. Točka 13. čl. 26. se menja in se glasi: Da ocenjuje in potrjuje končne državne račune in izdela poročilo za Nj. Vel. kralja s potrebnimi opombami glede pravilnosti in zakonitosti v zbiranju in izdajanju državnega denarja in upravljanju državnega imetja. Glavna kontrola mora zlasti ugotoviti, ali je bil in v koliki meri proračun prekoračen s prenosom poedinih vrst iz prednih proračunskih partij v drugo, uporabo proračunskih prihrankov in izdatkov za potrebe in cilje, ki v proračunu niso določeni, kakor tudi v svojem poročilu ugotoviti vse slučaje spornih vizov v smislu čl. 59. tega zakona.

§ 10. Dosedanji čl. 31. se izpremeni in se glasi: Ko se proračun sprejme, pošlje finančni minister glavni kontroli proračun v originalu skupno z njegovim specialnim delom, v katerem so poleg partij izražene tudi pozicije za vsak urad in ustanovo.

§ 11. Prvi odstavek čl. 37 se izpremeni in se glasi: V delokrog splošne seje spada razprava vprašanj in predmetov iz čl. 18 in 19 in iz točke 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 12 in 13 čl. 26 tega zakona. Razen tega splošna seja. Točka 1. čl. 37 se ukinita.

§ 12. Poslednji stavek v drugem odstavku točke 1. čl. 59 se izpremeni in se glasi: Ako se sporazum ne doseže, je glavna kontrola dolžna dati odnosno odobriti vizum s pridržkom in potom predsednika ministrskega sveta slučaj takoj dostaviti Nj. Vel. kralju.

§ 13. Prvi stavek v prvem odstavku čl. 99 se izpremeni in se glasi: Člane oblastne kontrole postavlja minister notranjih del.

§ 14. Dosedanji čl. 106 se ukinita.

§ 15. Ta zakon stoji v veljavo in dobi obvezno moč, ko se objavi v „Službenih novinah.“

Novi zakon o sodnikih

Beograd, 9. januarja. Med drugimi je izšel v včerašnji številki „Službenih Novin“ tudi novi zakon o sodnikih. Prvi del zakona vsebuje določbe o postavljanju sodnikov in potrebni kvalifikaciji. (Prvi del zakona je objavljen že današnje »Jutro«.) V naslednjem objavljamo določbe, ki se nanašajo na ureditev materialnega položaja sodnikov, in ostale določbe novega sodniškega zakona:

§ 18. Ako je sodnik 30 let v drž. službi, se mora upokojiti, če to sam zahteva.

§ 19. Sodnik, ki je dovršil 15 let službe, ki se mu vstete v penzijo in stoji v pokoj, dobi 60 odstotkov od svoje plače in redne stararine. Za draginske doklade pa veljajo določbe splošnega uradniškega zakona, odnosno tozadevnih naredb, ki veljajo za civilno državne uradnike. Za vsako nadaljno začeto leto se poviša penzija za 2 odstotka, tako da oni, ki je dovršil 35 let službe za penzijo, dobiva kot pokojnino celo plačo, redno staranino in ostale pristojbine, ki jih je dobival v času vpojovitve. Od specialnih sodniških doklad, ki jih je prejemal v času vpojovitve, dobiva, če je v pokojen za najmanj 20 leti efektivne službe, 50 odstotkov, po 25 letih sodniške službe 60, po dovršenih 30 letih 75 in po končanih 35 letih 100 odstotkov.

Glava V. obsegajoč člene 20 do 45, govori o odgovornosti sodnikov. Minister pravde lahko v slučaju suspenzije odredi, da dobiva suspendiran sodnik samo eno tretjino svoje plače. Če ugotovi preiskava nedolžnost sodnika, se mu morajo zadržani prejemki vrniti.

Glava VI govori o pravicah nadzorstva. Vrhovno nadzorstvo nad srezskimi, okrožnimi in trgovskimi sodišči ima minister pravde potom sodniških inštancij.

Glava VII govori o plačah in določa:

jo uradniki VI. skupine I. kategorije po zakonu o uradnikih in ostalih državnih uslužbencih civilnega reda z dne 31. julija 1923

Sodnik napreduje v V. skupino po 4 letih od imenovanja, v IV. a po 5 letih od zadnjega napredovanja, v IV. po 4 in v III. po 5 letih od zadnjega napredovanja na položajno plačo teh skupin s tem da sodniki srezkih sodišč napredujejo v III. skupino po končanih 22 letih sodniške službe.

Starešine srezkih sodišč imajo isto plačo kot sodniki teh sodišč po letih službe. Predsedniki okrožnih, trgovskih ter sodniki apelacijskih sodišč se postavljajo s položajno plačo, ki jo imajo uradniki IV. skupine I. kategorije. Napredujejo pa po končanih 14 letih sodniške službe v IV. a, po 4 letih prevedbe na predsedniški položaj ali na položaj apelacijskega sodnika, ali po 18. letih sodniške službe v III. skupino s položajno plačo te skupine. Sodniki nižjih sodišč s III. ali IV. a skupino se postavljajo za apelacijske sodnike in predsednike okrožnih sodišč z isto skupino.

Podpredsedniki apelacijskih sodišč se postavljajo s položajno plačo III. skupine I. kategorije in napredujejo po končanih 4 letih službe na tem položaju v III a skupino. Sodniki apelacijskih in predsedniki okrožnih in trgovskih sodišč se prevedejo po 8 letih službe na tem položaju v III. a skupino.

Predsedniki apelacijskih sodišč, sodniki kasacijskih in podpredsedniki kasacijskih sodišč se postavljajo s položajno plačo II. skupine I. kategorije državnih uradnikov. Po končanih 4 letih službe na tem položaju napredujejo v II. a skupino.

Predsedniki kasacijskih sodišč imajo plačo državnega podtajnika.

Glede osnovne plače veljajo za vse gori navedene skupine in sodniške pomočnike predpisi uradniškega zakona. V služaju, da je sodnik postavljen na položaja, ki je po plači enak položaju, na katerega je postavljen, se leta na prejšnjem položaju računajo za prehod v višjo skupino na novem položaju. Za višjo skupino se računa tudi oni čas, ki ga je sodnik prevedel na razpoložnj, kadar se je vrnil v sodniško službo.

§ 48. Položajne plače sodnikov, podpredsednikov in predsednikov sodišč v skupinah II. a, III a in IV. a, predvidenih v členu 47, se določajo: skupina II. a letno 45.000 Din, skupina III a letno 39.000 Din in skupina IV a letno 18.000 Din.

§ 49. Sodniki pripravnikni imajo položajno plačo 9. skupine I. kategorije z osnovno plačo, ki jim po letih službe po zakonu o civilnih uradnikih pripada. Pristavi srezkih okrožnih in trgovskih sodišč imajo položajno plačo osme skupine z osnovno plačo, ki jim pripada po letih službe po zakonu o civilnih uradnikih. Po končanih petih letih službe na tem položaju napredujejo v 7. skupino. Sekretarji okrožnih in trgovskih sodišč imajo položajno plačo 7. skupine z osnovno plačo, ki jim po letih službe po zakonu o civilnih uradnikih pripada. Sekretarji apelacijskih sodišč in kasacijskega sodišča imajo plačo sodnikov okrožnih sodišč tako, da morejo imeti tajniki tretjo skupino samo pri kasacijskem sodišču.

§ 50. Sodnikom omenjenim v čl. 48 in sodnikom-pomočnikom, omenjenim v čl. 49, pripada staranina po zakonu o uradnikih in ostalih uslužbenih državljansega reda, v kolikor službeni odnosi pravice in dolžnosti sodnikov ter sodnih pripravnikov ni so bili v tem ali z drugim zakonom urejeni ter veljajo zanje predpisi zakona o uradnikih in ostalih državnih uslužbenih državljansega reda.

§ 51. Poleg plače in staranine, določene za sodnike in sodne pomočnike, pripada posebne sodniške doklade in sicer: za sodnike pripravnike po 200 Din mesečno, za pristave, sekretarje okrožnih in trgovskih sodišč po 600 Din mesečno, za sodnike srezkih okrožnih in trgovskih sodišč po končanih 14 letih sodniške službe 1500 Din mesečno. Za starešine srezkih sodišč po 1200 Din mesečno, za predsednike okrožnih in trgovskih sodišč in sodnike apelacijskih sodišč 2500 Din mesečno, za predsednike apelacijskih sodišč in sodnike kasacijskega sodišča po 3000 Din mesečno, za podpredsednike kasacijskih sodišč po 3500 Din mesečno za predsednika kasacijskega sodišča po 4000 Din mesečno.

Poglavje VIII govori o dopustih. Po čl. 52. se dopusti (odsustvo od dolžnosti) dajejo samo v slučajih nužne potrebe. Predsedniki in starešine sodišč morejo dati sodnikom in sodnim pomočnikom svojega sodišča dopust do vstetelega petega dne, ne računajoč v to dobo čas za potovanje. Minister pravde more določiti starešine sodišč, ki bodo odobrali dopuste od 6 do 40 dni, dopuste nad 40 dni pa odobrava minister pravde.

Poglavje IX. čl. 53 določa čin sodnikov. Poglavje X. vsebuje prehodne in zaključne navedbe.

§ 54. Minister pravde bo izvršil prevedbo sodnikov in sodniških pomočnikov na plače in ostale premenke po tem zakonu dne 1. aprila 1. 1929 po letih službe, ki jih bodo imeli tem čas. Kot čas za sodniško položajno plačo se ima računati čas, ki jif je označen za položajno plačo po zaku-

nu o uradnikih in ostalih državnih uslužbenih državljansega reda odnosno po čl. 1. uredbi o razvrščanju za resor ministrstva pravde in sicer po odbitku tresh let na račun pripravljalne službe. Ako se pred tem triletnim rokom dobi sodniški položaj, potem se odbije na račun pripravljalne službe ta krajsi rok. Sodniki okrožnih in tajniki višjih sodišč, ki bi imeli biti 1. aprila 1. 1929 prevedeni v nižjo skupino, obdrže skupino, ki jo imajo, morajo pa za nadaljno napredovanje izpolniti zgoraj navedeni rok. Minister pravde izdaja odloke v vseh vprašanjih z ozirom na položajne in osnovne plače, proti katerim je mogoča pritožba na državni svet. Minister pravde rešuje tudi druga sporna vprašanja glede na sodnike, v kolikor ne spadajo v delokrog predsednikov. Proti vsaki rešitvi je vedno mogoča pritožba na Državni svet.

§ 57. določa, da se polaganja sodnega izpita oproščajo oni, ki so sodniki in sekretarji višjih sodišč v času ko stopi ta zakon v veljavo. Sodniški izpiti kandidatov je obnem tudi advokatski izpit in obratno.

§ 61. Svetniki apelacijskih sodišč, ki bi bili na dan uveljavljenja tega zakona pri nižjih sodiščih v Sloveniji in Dalmaciji, so z ozirom na plače in sodniške doklade enaki sodnikom apelacijskih sodišč.

§ 26. Ta zakon stoji v veljavo in dobi obvezno moč, ko se objavi v „Službenih Novinah“ izvemski poglavje 7. o sodniških plačah, ki dobi obvezno moč 1. aprila 1929. Zakon o sodnikih od 24. septembra 1. 1928 se ukine. Vse zakonske določbe, ki so doslej veljale v vsej državi ali v posebnih oblasteh in ki se nanašajo na predmete, urejene s tem zakonom, prenehajo veljati.

Izredno ostra zima v Evropi

Po vsej Evropi je zavladal zadnja dva dni izredno hud mraz. — Povprečna temperatura znaša 20 stopinj pod ničlo. —

Beograd, 9. januarja. Iz vseh delov države poročajo, da je zavladal zadnja dva dni izredno hud mraz. Snežni meteži so ponehali, tako da se promet razvija zopet normalno. Pač pa povzročta mraz hude neaprlike. Dunav in Sava sta mestoma popolnoma zamrznila. Parobrodni promet je ustavljen. Povprečna temperatura v državi se giblje med 15 do 25 stopinj pod ničlo.

Bukarešta, 9. januarja. Po snežnih viharjih zadnjih dni je nastalo jasno vreme, vendar pa vlada neznozen mraz, povprečno 20 do 25 stopinj pod ničlo.

Pariz, 9. januarja. Iz Lyona poročajo, da je na meji med Italijo in Francijo za-

padel debel sneg, tako da je pot med Nizozo in Ventimigljom zamedena in ne morejo voziti avtomobili. Mnogi avtomobili so na jatu obitali v snegu.

Kovno, 9. januarja. Po vesteh iz Moskve razsaja nad Crnim morjem silen vihar. Vse zvrze med Odeso in Sebastopolom so prekinitve. Sovjetske oblasti so naprosile inozemske ladje, naj odplujejo iz odeskne luke.

Bukarešta, 9. januarja. Po vesteh iz Carigrada je grški parnik »Tamaraos«, ki vozi stalno med Solunom in Smirno, zaletel v silen vihar ter se je potopil. Posadka ladje, ki je štela 20 mornarjev, je utonila.

Zagonetne pustolovščine sumljivega Turčina v Italiji

Policija ga zapira, on pa še istega dne pobegne iz vsakega zapore. — Brez denarja se vozi v avtomobilu. — Morda osreči s svojim posetom tudi Jugoslavijo.

Milan, 9. januarja. Pred nekaj tedni so aretirali v Turinu Turka, ki se je izdajal za Rešid pašo, ko je hotel ravno novotiči ponarejen ček. V stanovanju je našla policija štiri ponarejene potne liste, ki jih je imel goluf pri sebi, da bi tudi po drugih državah izvedel svoje mahinacije. Včeraj pa je aretirani paša izgubil iz turinske jeletnišnice. Po dnevnem sprehođu na dvorišču, etrišnice se mu je posrečilo, ker je imel kot preiskovalni jetnik še eleganten kožuh — priti do prvih zamreženih vrat, kjer je opazil, da stražniki ne branijo odvetnikom izhoda. Stopil je k stražniku, naj ga pelje v Milano. Taksa je znašala 600 lir, toda Turek ni imel namena plačati in se je vozil dolgo po Milanu. Končno je dal ustaviti avto pred odličnim hotelom. Ker se je zdel šoferju gost nekoliko sumljiv, je prošil dva tajna agenta, naj mu sledita. Kmalu nato se je vrnil Rešid paša v avtomobil, toda predno je šofer pognal, je Turek skozi nasprotna

vrata izginil med množico. Odšel je na kolodvor, se vsedel na vlak brez voznega listka in se peljal do Trsta. Tamkaj je šel naravnost k trškemu generalnemu konzulu in prošil za nova potni list, ker mu je turinska policija zaplenila vse potne liste. Generalni konzul je ravno čital vest o begu Rešid paše, vendar ni pokazal sumu in je obljubil prošilcu potni list za prihodni dan. Toda še istega večera je doliheta avanturista usoda v osebi policijskih uradnikov, katerim se je zdel sumljiv in so ga aretirali. Toda Rešid paši se ni upadel pogum in že po 12 urah io je zopet popihal iz trzškega zapore. Tudi tukaj je zamrnil avto, zaradi česar je odvetnik, tako da je brez nesreče zapustil zaporo. Odšel je v pristanišče, da bi počkal prvo ladjo, ki bi ga odpeljala proti domovini. Čakanje pa mu ni ugajalo. Zato je šel rajši na kolodvor in se brez listka odpeljal v Benetke, odkoder je upal naiti ladjo za Carigrad. Od tedaj ni o zagonetnem Turku nobenega sledu več. Policija domnva, da se bo polaganja zopet vrnil proti Trstu in skušal morda zbežati v Jugoslavijo. Obmejne oblasti so dobile natančen popis njegove osebe in naloga, da ga takoj aretirajo.

Proslava rojstnega dne kraljice v Beogradu

Beograd, 9. januarja. Danes je bil v Beogradu na svečan način proslavljen rojstni dan kraljice Marine. V saborni cerkvi se je vršila svečana služba božja, ki jo je celebriral patrijarh Dimitrije ob veliki asistenici. Udeležili so se cerkvene vernosti kralji in kraljica z dvorno suito, diplomatski zbor, celokupna vlada, generaliteta, predstavniki oblasti in mnogo občinstva. Po službi, božji je bilo čestitanje na dvoru, vendar pa n. bilo oklicanih sprejemov. Zvečer se vrši dvorni ples.

Drugače pa je še tudi danes, na tretji bežični praznik, vladalo v Beogradu politično mrtvilo. Beograjski listi izdajo šele jutri. Zvečer bo izšla nova številka „Službenih novin“ z večjim številom kraljevih ukazov in novih zakonov.

valec smatra, da pravkar navedeni člen zakona o zaščiti države ni naperjen proti narodnim imenom Srbov, Hrvatov in Slovencev in da zato ne bodo razpuščene stranke s plemenskim naslovi. Pač pa se bo zakon izvajal proti onim strankam, kojih stremjenje gre za tem, da razdirajo naš narod. S tem členom bodo v prvi vrsti zadete organizacije, kakor so Srnao, Hanoo itd.

Dinar v Curihu trden

Beograd, 9. januarja. Kakor poročajo iz Curiha, sprememba v državni upravi ne samo da ni škodljivo vplivala na tečaj dinarja, marveč ga je celo še povišala. Na borzi je bil zabeležen lahek porast d'narja in jugoslovenskih papirjev, dočim so nekatere druge valute celo nazadovale.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
— Devize: Amsterdam 22.825—22.88; (22.855); Berlin 13.52—13.55 (13.535) brusl; 0—7.9102; Budimpešta 0—9.9235; Curih 1094.1—1097.1 (1095.6); Dunaj 7.993—8.023 (8.008); London 275.67—276.47 (276.07); Newyork 56.705—56.905 (56.805); Pariz 0—222.58; Praga 168.1—168.9 (168.5); Trst 298.9—298.9 (297.9).

INOZEMSKÉ BORZE.
Curih: Beograd 9.125, Dunaj 73.10, Budimpešta 90.60, Berlin 123.45, Praga 15.375, Milan 27.185, Pariz 20.31, London 25.1875, Newyork 519.40.

Prilavljaja se komentar k novemu zakonu o zaščiti države

Zagreb, 9. jan. »Obzor« poroča iz Beograda, da pripravlja vlada zakon, s katerim bo dala pojasnilo besedilo § 3. novega zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, ki prevedujejo in odreja razpust vseh političnih strank s plemenskim ali verskim obeležjem. »Obzorov« poroč-

Komik F Bohuslav o Ljubljani in Slovencih

Znani komik F. Bohuslav je izdal svoje spomine, v katerih pripoveduje, kako je nastopal v slovenskem gledališču in kaj je doživel v Ljubljani.

Tudi med Slovenci splošno znani in priljubljeni komik František Bohuslav, ki je zdaj vojni slepec in ki je bil svojčas stember gledališča, je izdal svoje gledališke in življenjske spomine pod naslovom »Iz najbolj napetih let. Večji del spominov je posvetil Bohuslav Ljubljani, ki se mu je tako priljubila, da se je sedaj rad spominja, saj je imel in ima še zdaj med nami mnogo prijateljev, ki se ga s hvaležnostjo spominjajo.

Bilo je menda 10. avgusta 1908 — piše Bohuslav v svojih spominih — ko sem stopil med 17. in 18. uro v dežju z ljubljanskega kolodvorca, skromno oblečen, s košaro v roki. Napolnil sem se v bližnji hotel »Lilija«, kjer sem najel za eno noč sobo in ves radoveden sem šel iskati ravnatelja Frana Govekarja v kavarno »Evropo«, kjer sta z ženo Minko, pisateljico, čitala novine. Ko sem prispel v Ljubljano, je bil Govekar že znan dramatik, glavni urednik umestnega in literarnega mesečnika »Slov.«, a urejeval je še druge liste. V službi slovenskega gledališča je bil od leta 1890. opevovano intendat in 1908. ob mojem prihodu, je bil prvi plačan ravnatelj, toda ne od dežele, marveč od magistrata, ki je dal pod vodstvom župana Hribarja Govekarju za časa gledališke sezone dopust, poleg tega je pa gmotno podpiral »Dramatično društvo«, ki je imelo sicer največjo zalogo za zgraditev slovenskega deželnega odra, toda deželni odbor razen poslopija ni prispeval Dramatičnemu društvu za predstave nit vinarja. Imel je lahke izgovore, češ, če bi dobili podporo Slovenci, bi jo hoteli imeti tudi Nemci. Slovenci so se morali v deželnem gledališču vrstiti z nemškimi društvom.

V takih razmerah ni moglo biti dobrega slovenskega gledališkega nastajanja, ker ni bilo izgovorov niti na skromno existenco pri deželnem gledališču, zlasti še, ker je noga traja gledališka sezona samo pol leta, od oktobra do konca marca. Od časa do časa je odšla drama na turnejo, toda samo v Gorico ali kvečjemu za nekaj dni v Maribor. To sem zvedel od Fr. Govekarja že prvi dan. Obudoval sem njegovo poznavanje naših literarnih in gledaliških ozar, kakor tudi odličnih čeških igralcev.

Poleg mene so bili takrat angažirani še tile Čehi: J. Hadrbolčeva, L. Kauca, obe iz smichovskih gledališč. A. Vintrova iz Piškovega gledališča, L. Nordgartova z duajske »Volksoper«, M. Peškova iz Prage, J. Špankova iz varšavske opere, A. Fiala iz vinohradske opere, dalje operni pevci B. Vlček, A. Hes, I. Florian in Lipnicky. Poleg tega je bil stalno v Ljubljani kapelnik Hilarijon Benišek, a orkester, ki je bil vedno izposojen iz glasbenega konzervatorija »Glasbene Matice«, je obstojal večinoma iz Čehov.

Blagajnik je bil član društva, stari gospod Rozman, ki je bil kot uradnik že v pokoj in z veliko ljubeznijo sta z Govekarjem skrbela za razvoj gledališča. Gospod Rozman, moč visoke, vitke postave, ni mnogo govoril. Če je prišel ta ali oni igralec k njemu, mu ni dal niti govoriti, marveč je takoj vprašal: »Koliko pa?« Vsi gledališki blagajniki so to enaki. Prvo ni hovo vprašanje je »koliko hočete?« Enaki so pa tudi v tem, da so glede predjemov več ali manj skopi.

Jaz sem potreboval blagajnika g. Rozmana pred začetkom sezone menda samo dvakrat. Prvič sem se zgledil pri njem za 40 K potnine, da bi ne pozabil na njo, a drugič sem potreboval 20 kron, da plačam kovčge, ki mi ga je poslal iz Brna Fryda, ko se je pomiril. (Fryda je bil ravnatelj brnske drame.) Bil sem torej za prvo silo preskrbljen in zato sem se nemoteno posvetil študiju slovenskih vlog in skušnjam. Vsak večer sem se izprehajal po Ljubljani in v krasi okolici in sečasoma sem se seznanil z vsemi Čehi »civilisti«, ki so bili v Ljubljani že trajno naseljeni ali pa v vizoristični državni, magistratni ali deželni službi.

Naši rojaki so se zbirali vsak teden kot »Česka Obeca« v Narodnem domu. Skratka, Čehov je povsod na svetu dovolj in menda je imel komik slovenskega gledališča Josip Povhe prav, ko je nekdo med nami v šali izjavil: »Tile sakramentski Čehi so povsod. Tudi Kolumbo so klicali ljudje, ko je prišel v Ameriko: Ma ucta, pane Kolumbus, my sme taky tady«. Če se ne motim, je bil konec avgusta 1908 v Ljubljani pomemben kongres slovenskih novinarjev in urednikov kongresa, glavni urednik »Slovenskega Naroda« g. Rasto Pustoslavšek, ga je bil zelo vesel. Izmed čeških pisateljev in novinarjev so se udeležili kongresa Josip Holčević, dr. A. Haju, J. Hejret, Ciril Dušek, Vaclav Klotáček in drugi. Program kongresa in govori pred Narodnim domom so bili že v znamenju odpora proti Avstriji. Ta kongres je moral g. Rasto Pustoslavšek drago plačati med vojno, ko je bil interniran. Po uspešnem kongresu se je vršil na čast udeležencev banket v restavraciji »Pri Rožic« in mi češki igralci smo bili z našimi damami tudi povabljeni.

proti nemški objestnosti so baje obmetavali Slovence z gnilimi jajci. V znak protesta spolki zatiranju ptujskih Slovencev je bil sklican v Ljubljani javen shod, na katerem sta govorila med drugimi zlasti poslanca dr. Oražen in dr. Tavčar. Po shodu se je vršila impozantna povorka Slovencev po Ljubljani in ko je neki Nemeček vrgel med demonstrante steklenico črnila in jih tako uzzval, je prišlo do burnih demonstracij proti Nemečom. Posledica je bila demolaranje nemških trgovin in razbita okna, zlasti v kavarni nemške Kazine. Drugi dan so se demonstracije ponovile, toda do izgrediv ni več prišlo, ker so Slovenci samo hodili v povorki po mestu in prepevali »Naprej zastava Slave!« in druge narodne pesni.

Pri tem smo se spomnili praških demonstracij leta 1897 po znanih jezikovnih naredbah. Ljubljanske demonstracije so nudile isto sliko, ko se je naenkrat pojavilo na ljubljanskih ulicah vojaštvo pod vodstvom nemških častnikov. Dasi se ni zgodilo nič hudega, je zapovedal poročnik Mayer streljati z ostrimi naboji v skupino ljudi, ki so šli proti škofiji. Posledica streljanja je bila tragična. Padla sta dva nedolžna mladeniča Adamič in Lunder. Ta žalosten dogodek, ki so ga zakrivali ptujski Nemci, je imel za narodni položaj Slovencev, zlasti v Ljubljani, težke posledice.

V mučnem razpoloženju se je bližal torej začetek gledališke sezone. Otvorili smo jo z igrokazom Spažinskoga »Gospa majorjeva«. Sledile so še tri dramske predstave in opera »Madame Butterfly«. Lily Nordgartova je bila »Butterfly«, N. Peršlova »Suzuki«, A. Fiala je bil »Pinkerton«, baritonist Vukolović, član zagrebške opere, je pel »Konzul«, B. Vlček je bil »Bonzo«. Ljubljanski ličič »Yamadori«, jaz sem pa moral prevzeti namesto odsotnega tenorista Jarka Nevolega, važno vlogo »Gorac«. Moj prvi nastop na slovenskem odru je bil torej v operi — nota bene kot neizoliranega pevca. Toda naš rojak kapelnik Benišek si je znal pomagati. Pri klavirski skušnji, ko sem se branil prevzeti vlogo »Gorac«, mi je dejal: Nič ne de, če ne pojde drugače, pa govorite s povzdignjenim glasom, samo da bo po taktu Jaz pa poskrbim, da orkester pri teh višinah ne bo preglasno igral.

in šlo je res dobro tudi pri premijeri. Nedostatek glasovnih višin sem baje nadmestil z dobro masko upadlih kosti v obrazu in razširjenega nosu, skratka, skušal sem biti res japonski tip zlasti sem pa »opral« z rokami in obrazom, kakor pravimo igralci. Ni čuda, da smo imeli prvi večer vsi, Čehi tremo. Po prvem dejanju smo pa tremo izgubili in po predstavi smo bili vsi zelo veseli, ker nam je občinstvo navdušeno ploskalo.

Sledil je moj drugi nastop kot »Lothar« v operi »Valčekov čar«, s katerim nisem imel mnogo posla. Vlogo sem moral samo dobro naštudiral jezikovno z učiteljem dr. Svetkom. »Lotharja« sem imel naštudiranega že iz Brna tako, da sem si takoj prvi dni dovolil na odru tudi politični extempore na takrat še svežo aneksijo Bosne in Hercegovine in na Balkan, kar mi ni prineslo samo ploskanja na odprtem odru, marveč tudi pisмено grožnjo deželnega predsednika, da bom plačal visoko globo ali pa da me celo zapro, če ponovim tekst, ki ga ni poprej odobrila cenzura. Nekaj časa sem bil torej previden, toda zelo nerad. Na izrečno željo sem igral v drami »Spet-ka manjšo vlogo, ker nisem obvladal slovensčine tako, da bi bila moja igra na umetniški višini. Tako sem igral Filotema v »Znamenuju križca, Jakoba v »Egipčevskem Jožefu«, Morela v »Grotu Monte Christe«, Nešpora v Stehovi »Ogumjenji zemlji«, Baumgartna v »Viljenu Tellu«, dr. Cervička v »Veletristu«, Bluteau v »Dobrem sodniku«, Frosha v Goethejevem »Faustu« i. t. d.

Bil sem sicer dramski igralec, toda rad sem igral vse. Star sem 26 let in in v taki starosti bi žlovek najraje osvojil ves svet. Poleg gledališča sem se zelo zanimal tudi za politiko. Slovenci so trpeli pod Avstrijo enako kakor mi. V decembru 1908 so se vršile demonstracije tudi v Pragi, kjer je stražnik ustrelil nedolžnega dečka. Nato so sklicali dr. Oražen, dr. Tavčar in dr. Triller javen shod v Mestnem domu, kjer so bile izražene simpatije bratskemu češkemu narodu v borbi za njegove pravice. Shod je bil dobro obiskan in tudi jaz sem se ga udeležil. Po izrazih simpatij Čehom sem stopil na govorniški oder in prošil službujočega komisarja, naj mi dovoli govoriti. In kakor da me je iz Prage povelil češki narod, sem si dovolil par krepkih na račun Dunaja. Najprej sem se zahvalil govornikom in občinstvu za izraze simpatij, potem sem pa zasolil svoj govor s sledečimi besedami:

»V času, ko je cesar izdal geslo: »Vse za deca«, je tekla v Pragi nedolžna detška kri, ko jo je prelil c. kr. policaj (klici: Fej, škandal!). Mi avstrijski Slovani ne bomo več dovolili, da bi nas Dunaj bičal, mi moramo energično zahtevati enakopravnost.«

Nato je komisar zaklical: Gospod Bohuslav — dovolj! in shod je bil končan. Sledilo je viharno ploskanje in klici: Živeli Čehi in Slovenci!

Te besede sem izrekel v čehoslovaščini. Če mi je manjkala slovenska beseda, sem si pomagal s češko. Po shodu sem se od srca smejal, ko sta se dva dobrodušna rodoljuba z dežele na cesti pogovarjala: Glej ga huliča, to je bil Pemec, govoril je češko, pa smo ga vendar razumeli!

»Pridna gospodinja vsikdar gleda, da je ubita vsaka šk'eda,« tako se je glasilo po neljubi pomoti izrek v nekem koledarju. »Strela je udarila pri Zarkovh in ubila kravo. Od strahu je žena on mela, mož pa oglušil. —« Uboži Zarko, prav nobene koristi ne bo imel od te rodbinske sreče.«

Če rata je prata, če frata, so pa železna vrata

Policija je prišla podjetnega tatu, ki ima na vesti mnogo tatvin. — Tatovi pridno na delu. — Poskušen samomor.

Ljubljana, 9. januarja 1929.

Tako je zaključil svoj zagovor znani tat Anton Grošelj, ki je bil radi tatvine že 12 krat kaznovan, a so ga večkrat zopet imeli v gostih na kriminalnem uradu.

Anton Grošelj, rojen v Solgotaru na Madžarskem in pristojen v Ziri pri Logatcu, brez posla in stalnega bivališča, je namreč te dni izvršil v Ljubljani celo serijo tatvin. V ponedeljek, ko se je baš pripravil na nove avanture, je pa prišel pravici v pest. Mož se je namreč neopaženo pojavil v stanovanju Justine Kosi v Rožni dolini. Precej temeljito se je ogledal po sobi in baš je segel po lepem ženskem križu, ko so se nenadoma odprla vrata in na pragu se je pojavila sama gospa Kosi. Tonček se je zdrnil, toda junakško se je mimo presenečene Kosijsve pognal skozi vrata in bežal, kar se je dalo.

Toda upanje, da bo poceni odnesel pete, ga je temeljito varalo Kosijsvejo, ki je namreč ubrala za njim in ga preganjala s huronskimi klici: »Primitve tatu! To je učinkovalo. Izza vogala se je pojavil stražnik in namesto Kosijsve je on prevzel vlogo zasledovalca. Ker je imel stražnik hitrejšo nogo, je bil Tonček prisiljen kapitulirati. Stražnik ga je odgnal na kriminalni urad.

Tam so seveda takoj vedeli, s kom imajo opravka, čeprav je Tonček svečano zatrjeval, da je popolnoma nedolžen. Kakšna je njegova nedolžnost o tem se je policija kmalu prepričala, kajti ugotovila je, da je Tonček zadnje čase sistematično kradel po mestu. Specializiral se je na obiske po stanovanjih in kradel je zlasti sukne. Tako je prejšnji mesec v Koryntnikovi ulici ukradel iz stanovanja Darmke Wohincve moško, 700 Din vredno sukno in jo za bagatelo prodal nekemu brezposelnemu delavcu, ta pa nekemu Bosancu. Policija je Bosanca že izsledila in vrnila sukno lastniku. Potem je Grošelj osrečil s svojim obiskom tudi Ivana Zgonca v Prisojni ulici in mu za spomin odnesel sukno, vredno 700 Din, dalje je strigel v L. ukradel dve suknji in par novih čevljev, trgovca S in V vsakemu po ene hlače in trgovcu P. več čepic. Policija mu je do sedaj dokazala osem tatvin, gotovo pa je, da ima Tonček na vesti še več drugih nepoštih manipulacij.

Ukradeno blago je Grošelj sproti prodal, deloma ga je pa znosil v neko šupo na Jezico, kjer je spal in kamor je zahajala tudi njegova ljubica Pavla S. Tatvine je Tonček večinoma priznal, dejal pa je, da ni poklicni tat in da ga lahko smatrajo za poštenjaka, kajti dozdej še ni nikoli »lomil, niti ni tatvina njegov poklic. Krade zato, ker pač nanese prilika in ker mora — živeti. »In če mi rata, je prata, a če frata, so holt železna vrata!« In ima mož prav, kajti zasno bo sedel za železnimi vrati.

Ljubljanska kronika je bila danes bolj živahna. Poleg Tončka Grošlja je bila prijeta tudi Marija S. Marička je po poklicu delavka. Casih se ji pa pričeže »šnicelček« in še kaj drugega in potem ima tako hude skomine, da se ne more premagovati. »Zakaj bi šli samo buržuji?« Tako si večkrat misli in tako je mislila tudi včeraj, ko je lepo zavila v restavracijo k »Sestici«. Naročila si je dobro kosilo, ko pa je bilo treba plačati, je enostavno izjavila, da nima. — Stražnik je Maričko, ki je znana Micka Kovčeva, odpeljal na ponjco.

Zadnje dni je bilo na policijski direktiji prijavljenih več tatvin, še včeraj smo poročali o drzni tatvini gonilnih jermenov iz neke barake na Dunajski cesti. Zdjaj so prišli na sled tudi drugim tatvinam. Ugotovili so, da so bili pokradeni skoraj vsi jermeni. V času od 1. decembra do 6. januarja sta izginila tudi dva gonilna jermena, dolga po 15 m in široka 160 mm, ki sta bila last družbe »Obnova«. Tvrška trpi 4000 Din škodo. Poleg tega so tatovi odnesli tudi devet »irančov« manjše oblike v vrednosti 200 Din.

Drzna tatvina je bila izvršena tudi v soboto popoldne iz avtomobila tvrčke The Rex je nekdo na cesti ukradel nov pisalni stroj znamke »Erika«, model 5 št. 104.503. Tat je izkoristil priliko, ko se je uslužbenec Matejčič mudil pri strankah v hiši in pustil avtomobil pod nadzorstva na cesti. Stroj je vreden 4000 Din.

Včeraj zjutraj se je pojavil v gostilni Marije Merlakove v Prisojni ulici 5 neznan možki in ukradel zlato moško uro, ki je ležala na nočni omarici. Ura je bila vredna 5000 Din. V sobi se je sicer nahajal 5-letni sinček Merlakove, katerega je za tulec zmotil in mu hotel kazati »pajka na stropu«. Na ta način je dečka res premetil in neopaženo izmaknil uro. — V stanovanje Ele Beckerjeve na Dunajski cesti 11 se je pred dnevi splazil neznan možki in ukradel 3000 Din Zdi se, da je mož razmere v hiši dobro poznal.

Sinoči ob 19. je bila rešljena postaja pozvana, da naglo prepelje brezposelnega natakarja Viljema H. v bolnico. H. si je v sobi v nekem hotelu prerezal žile na desni roki. Našel ga je njegov znanec sofer Leo P., ki je bilval z njim v isti sobi, nezavestnega in v mlaki krvi. Sofer, ki je bil zatisan, je izpovedal, da si je H., ki je bil že delj časa brez posla, dopoldne od njega izposodil britve, češ, da se mora briti. Ob 18.30 ga je prošil za cigareto, nakar sta oba legla k počitku. Ko se je sofer pol ure kasneje zbudil, je našel natakarja v nezavesti. Vzrok poskušenega samomora je baje brezposelnost. H. je star šele 20 let, rodom je Dunajčan, a pristojen je v Ljubljano. Njegovo stanje je zelo resno.

Sramežljiva nezakonska mati

Zanimiv prizor na socijalnem odelku zagrebške policije. — Če nezakonska mati noče povedati, kdo jo je zapeljal.

Irena S., delavka v neki zagrebški tovarni, je dobila pred dvema letoma nezakonsko dete, ki ji je bilo težko breme, kajti zaslužila je tedniško okoli 120 Din ter je morala preživljati sebe in otročiča, katerega je oddala v rejno neki Slovenki v zagrebški okolici Trdovratna mati pa ni hotela povedati nikomur kdo je oče nezakonskega otroka. Celo svojemu stricu, ki je skrbel za njo in pazil, da ni zašla na kriva pota je rekla, da je oče neki častnik, potem pa, da je neki uradnik. Kako se pa pišeta, n. hotela povedati. Pri zadnjih demonstracijah v Zagrebu je bila tudi ona slučajno aretirana. Kmalu je prišla na policijo tudi kmetica iz Dobove, ki je imela nezakonskega otroka v reji ter je izjavila, da ne more več skrbeti za otroka, ker že več mesecev ne dobiva od matere nobene odškodnine.

Včeraj je moralj trdovratna nezakonska mati pred uradnika socijalnega oddelka zagrebške policije. Razpravje je prisostvoval tudi njen stric in Slovenka iz Dobove z otročičem, lepo deklico, ki se je love čas igrala na preprogi v sobi. Stric, pravi zagrebški »purgar«, je gledal mirko in se jezil, ker mu nečakinja dela take sitnosti in skrbi. Delavka se je obračala proti niemu s solznimi očmi, on jo je pa zavrnil: Kaj gledaš mene, tam glej na gospoda! Kmetica iz Dobove je pa regljala venomer in mešala slovensčino s hrvaščino, da so jo je težko razumeli. Videlo se je, da je dobra ženska in da ima otroka rada, da bi ga še nadalje obdržala v reji, če bi le dobila majhno odškodnino. Toda od kod naj vzame nezakonska mati denar, ko se še sama ne more preživljati. Dolžnost je očeta, da skrbi za svojega otroka.

— Gospon, je rekel stric, kaj smo mi že vse naredili, da bi povedala ime očeta, pa ni nič pomagalo.

— Prekleti hudčič, se je jezila kmetica. Policijski uradnik je začel dekle pregovarjati in že se je nagibala, da bi povedala ime očeta.

— Četudi je cigan, je nadaljeval stric, samo povej ime, da bo že enkrat mir.

— No, alstan, povej, povej, jo je silila Slovenka.

Uradnik je postal osoren, z ukazujočim glasom je dejal: No, kaj je to? Govori! Kdo je on in kaj je.

kakšne vere je, ampak kdo in kaj je. Ko je mati videla, da njena prva beseda ni naredila slabega vtisa na uradnika in strica, se je ojunčila in povedala ime in poklic ter stanovanje recimo nekoga Goldfingerja. Stričevje lice se je zjasnilo in vzkljnil je: Pa tega jaz poznam. Ta bo lahko plačal Ta ima denar. Ne boj se, ta bo plačal vse do zadnjega vinarja, kar smo imeli stroškov.

Kmetica iz Dobove, ki je videla, da se je zadeva srečno končala, je solznih oči izjavila, da ne more več skrbeti za otročiča, ker nima sredstev. Odnehala tudi ni, ko so ji rekli, naj počaka, dokler nezakonski oče ne bo obsojen. Tedaj je stric segel v žep.

— Nič se ne bojte, jaz bom detetov varuh. Tu imate za prvo pomoč. Ostalo do bite kmalu jaz jamčim. Ne bolte se. On bo vse plačal. Zdjaj se tudi jaz ne bojim, sedaj mi je lahko.

Tudi napram uečakinj je bil stric bolj prijazen. Le na hodniku ji je očital: Tako lepo priliko si imela in dve leti nisi črhnila besedice o očetu. Ti koza!

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Sreda, 9. januarja 1929; katoličani: Julijan; pravoslavni: 27. december.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Drama: »Živi mrtvec« G. Opera: »Pri tleh mladenka«.

Kino Metica: »Na robu sveta«.

Kino Ideal: »Temperamentno dekle«.

Pravilice za deca ob 17. v belj dvorani hotela Union.

Jakčeva razstava v Jakopičevem paviljonu.

Razstava Karle Bu-ovčeve v Narodni galeriji.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Sušnik, Marjin trg; Kuralt, Gosposvetska cesta.

Ljubljanska drama. Po daljšem presledku se vprizori v četrtek, dne 10. t. m. Jager - Schmidtova trojejanjska veseliga »Kukulica« v režiji prof. Šesta za abonente reda C. V veseligr nastopijo: ga. Nabolca, Marija Vera, Medvedova, Mira Danilova, Balatova, Rakarijeva, Gabrieličeva ter gg. Levar, Cesar, Drenovec, Jerman, Sancin, Kaukler in Potokar. Veseliga je zelo zabavna ter je našemu občinstvu tudi izredno ugajala.

Inserirajte v »Slov. Narodu«!

Rojstni dan kraljice Marije

Ljubljana, kakor tudi ostala Slovenija je danes na svečan način proslavila rojstni dan kraljice Marije, ki stopa sedaj v 30. leto starosti. Mesto se je že večkrat bogato okrasilo z državnimi in narodnimi zastavami. Snoci ob 18. je bilo z Gradu oddanih 21 topovskih strelcev na čast kraljičnega rojstnega dne. Komandant dravske divizije je izdal na posadko kratko dnevno povelje.

Danes dopoldne so se vršile v Ljubljani cerkvene in voljaške slovesnosti Ob 9. dopoldne je bila v pravoslavni kapeli slovenska služba božja, ki jo je opravil prota Dimitrije Jankovič v navzočnosti predstavnikov civilnih in vojaških oblasti ter članov pravoslavne občine. Ob 10. dopoldne je bila v stolni cerkvi sv. Nikolaju pontifikalna služba božja, ki jo je celebriral škof dr. Jeglič ob asistenci duhovščine. Slovenske maše so se udeležili veliki župan dr. Vodopivec, komandant dravske divizije general Nedič z množtevilnim oficirskim zborom in rezervnimi oficirji, celokum konzularni vodje, predsednik občinske skupščine dr. M. Natlačen, ljubljanski župan dr. Puc z mnogimi občinskimi svetovalci, rektor ljubljanske univerze dr. Milan Vidmar, predstojniki vseh uradov in zastopniki raznih korporacij. Pred stolno cerkvijo je bila v bojni opremi postavljena četa 52 pešpolka z godbo dravske divizije. Ko je četa izkazala generalu Nediču predpisani vojaški pozdrav, je na njegov ukaz radi prevlečke miraza takoj zapustila prostor pred stolnico, še predno se je maša pričela. Tudi v evangelijski cerkvi se je ob 10. dopoldne vršila primerna cerkvena svečanost na čast rojstnega dne kraljice Marije. V vseh državnih uradih je delo počivalo. Šolska mladina se je zjutraj polmetestveno udeležila v posamičnih cerkvah slovenske maše, nakar je imela ves dan prosto. Trgovine in drugi obrati so bili dopoldne odprti.

Koncert pevskega zbora UJU

V ponedeljek večer je pevski zbor UJU priredil pod pevodstvom g. Srečka Kumara v Unioinu koncert s sodelovanjem svojega moškega in ženskega zbora, tretje gojenk zagrebške solistične pevске šole ter malega orkestra. Na sporedu so bile novodobne skladbe Slovencev, Skrijanca, Kogojca in mene ter Hrvatov Pečiča, Stolcer-Slavenskoga in Zl. Grgoševida. V slednjem zboru sodelovali na drugem mestu sem zamogel slišati je drugo polovico koncerta. O prvi pa so mi poročali ugledni muziki le najboljšje. Po zelo umestni informativni uvodni besedi o naši novni pesmi so pevci zapeli težavno Škerjančovo legendo o »Mariji in mlinarju« (Nova Muzika), dalje zelo zavito in kontrapunktično komplicirano Kogojčevo skladbo »Vrabci in strašilo« (Nova Muzika) ter »Svatovske pesmi« Papanodopol-Pečiča, od katerih je menda najbolj užgalo »Kolo«. Moški del mešanega zbora se zlasti lahko ponaša z lepimi in izdatnimi basi. Vendar se je čuditi, da pri tolikem številu učiteljevepevec moški zbor ni močnejši. Zenski zbor je pa izredno ševilen in vse časti vreden. Imponirajo predvsem sonorni, pastozni alti v vseh legah in dosežajo nizino malega d. dočim soprani z lahkoto pojo dvočrtni be in še višje brez ostrote.

Zenski zbor je pel mojo štiridelno »Kate«, Suita zahteva prožnih, gibljivih glasov nekaj mnogo gojenega, lahko tekočega polifonskega, madrigalnega petja, ki se zlasti prilaga izvežbanim in inteligentnim ženskim glasovom. Zenski zbor se meša s tremi solističnimi glasovi, izmed katerih je bil zlasti alti imeniten. Bil sem z izvedbo »Kate« zelo zadovoljen.

Močno sta ugajali skladbi Stolcer-Slavenskoga, od katerih je prvo »Romarsko« v Ljubljani pel že »Obličje«, drugo »Prček veita« pa sem slišal v Donaueschingenu. Obe sta je za dober ženski zbor, a obe zelo hvalazni. Prav iz narodnega folklorja je zajel Grgoševid svoje obredne pesmi o žetvi. Način ubivanja malega orkestra in enorodni zbor spominja sicer na Gotovočev »Kole-dok«, a tu je pristna, primitivna narodna muzika, ki odklanja vsako umetnjejsko pogljobitev in hoče ostati verno zrcalo narodne, recimo »kmetijske« umetnosti. Zlasti zadnji stavek zveni odlično. G. Kumer se je za vse stvari zavel z veliko vnoem in ljubeznijo ter so mu za njegovo avangardno delo niso bili dovolj komponisti. Naj hvaležni učiteljepeveci in pastozni alti vseh legah in dosežajo nizino malega d. dočim soprani z lahkoto pojo dvočrtni be in še višje brez ostrote.

Zenski zbor je pel mojo štiridelno »Kate«, Suita zahteva prožnih, gibljivih glasov nekaj mnogo gojenega, lahko tekočega polifonskega, madrigalnega petja, ki se zlasti prilaga izvežbanim in inteligentnim ženskim glasovom. Zenski zbor se meša s tremi solističnimi glasovi, izmed katerih je bil zlasti alti imeniten. Bil sem z izvedbo »Kate« zelo zadovoljen.

Močno sta ugajali skladbi Stolcer-Slavenskoga, od katerih je prvo »Romarsko« v Ljubljani pel že »Obličje«, drugo »Prček veita« pa sem slišal v Donaueschingenu. Obe sta je za dober ženski zbor, a obe zelo hvalazni. Prav iz narodnega folklorja je zajel Grgoševid svoje obredne pesmi o žetvi. Način ubivanja malega orkestra in enorodni zbor spominja sicer na Gotovočev »Kole-dok«, a tu je pristna, primitivna narodna muzika, ki odklanja vsako umetnjejsko pogljobitev in hoče ostati verno zrcalo narodne, recimo »kmetijske« umetnosti. Zlasti zadnji stavek zveni odlično. G. Kumer se je za vse stvari zavel z veliko vnoem in ljubeznijo ter so mu za njegovo avangardno delo niso bili dovolj komponisti. Naj hvaležni učiteljepeveci in pastozni alti vseh legah in dosežajo nizino malega d. dočim soprani z lahkoto pojo dvočrtni be in še višje brez ostrote.

Španska infantinja okradena

Iz Madrida poročajo, da je postala španska infantinja Beatrika, najstarejša hči španskega kralja Alfonza, pretečeno nedeljo žrtve drzne tatvine. Med molitvijo v cerkvi ji je bila ukradena dragocena ročna torbica, okraščena z zgodovinsko redkimi predmeti. Tat je prerezal verižico in princesa ni niti slutila, kdaj ji je torbica zdrknila iz rok. Šele ko se je odpravljala iz cerkve, je opazila, da so jo okradli med mašo.

Koliko stane koncert Paderewskega

Neka koncertna agencija v Budimpešti je povabila slovitega pianista in bivšega predsednika poljske republike, naj bi priredil koncert in je vprašala, kakšne so njegove zahteve. Paderewski je po svojem tajniku odgovoril z obratno pošto, da zahteva za svoj večer 4000 dolarjev (220.000 Din) nagrade in salonski voz od madžarske meje do prestolnice. Vidi se, da je Paderewski, čeprav je prepustil predsedniško čast drugemu, ostal še vedno suveren v svojem poklicu.

Chlorodont

Velika tuba Din. 13., mala tuba Din. 8.—

Krasno osvežujoča Depermint-Zobna pasta

odstranjuje rjavkasti obložek

Dnevne vesti.

— Porotna zasedanja v letu 1929. Višje deželno sodišče v Ljubljani razglašala, da se bodo vršila redna porotna zasedanja v letu 1929 po nastopnem redu: Pri deželnem sodišču v Ljubljani prvo 18. februarja, drugo 3. junija, tretje 9. septembra, četrto 2. decembra. Pri okrožnem sodišču v Mariboru prvo 4. marca, drugo 3. junija, tretje 16. septembra, četrto 2. decembra. Pri okr. sodišču v Celju prvo 4. marca, drugo 3. junija, tretje 2. septembra, četrto 2. decembra. Pri okrožnem sodišču v Novem mestu prvo 4. marca, drugo 3. junija, tretje 2. septembra, četrto 25. novembra.

— Iz odvetniške službe. V imenik odvetniške zbornice za Slovenijo je bil vpisan dr. Anton Novačan s sedežem v Celju.

— Iz sodne službe. V višjo skupino so pomaknili pri moški kaznivnici v Mariboru pazniki Anton Bizjak, Rudolf Bračko, Franc Čeh in Franc Fekonja.

— Dražba lova. Lov krajevne občine Mirne se bo oddajal v zakup za dobo od 1. aprila 1929 do 31. marca 1935 16. marca ob 11. na javni dražbi v poslopju sreskega poglavarja v Novem mestu.

— Pokroviteljstvo letošnjih prireditelj ljubljanskega velesejma od 30. maja do 9. junija in od 31. avgusta do 9. septembra je blagohotno prevzel Nj. Vel. kralj Aleksander I. S tem je naš ljubljani vladar zopet pokazal, kako mu je precvit našega narodnega gospodarstva pri srcu in kako živo se zanima za gospodarske dogodke.

— Informativni oddelki ljubljanskega velesejma dobiva dan za dnem nešteto vprašanj glede dobave in nakupa tega ali drugega blaga. V svojih odgovorih in navseh se uprava naravno v prvi vrsti ozira na razstavljalce ljubljanskega velesejma. Da pa bo mogoče interesentom čim točneje po- streči, so vsi sodelavci ljubljanskega velesejma tem potom naprošeni, da pošljejo uradu velesejma svoje cenike, kataloge, letake it. d. vsaj v tih, če ne v več izvoitih in v bodoče nanašajoči tudi vse bistvene izpremembe v podjetju k tem izdajam. Tako bo urad vedno točno informiran in bo zamogel ustrezati vsem vprašanjem. Pri splošno informativnih dopisih je treba priložiti znanke za odgovor. Tvrde, ki imajo svoje zastopnike v inozemstvu, naj navedejo tudi naslove istih, enako tukajšnji zastopniki točne naslove svojih tovarn v inozemstvu.

— Zanimivo predavanje v radiu. Vojni slepec, tudi ljubljancinom dobro znani gledališki igralec F. Bohuslav, bivši član našega gledališča, govori jutri v praškem radiu. Citiral bo odstavke iz svojih gledaliških in življenjskih spominov. Prvi del njegovega predavanja se prične ob 19. Opozarjamo vse, ki imajo radio aparate, da ne zamudijo ugodne prilike poslušati priljubljenega komika, ki je svojčas tako požrvalno skrbel, da se je naša gledališka publika dobro zabavala.

— Države Male antante zahtevajo zvišanje reparacij. Iz Zeneve poročajo, da zahtevajo države Male antante, naj Nemčija reparacije zviša.

— Naši rudarji v Franciji. V prvi številki glasila jugoslovenske kolonije v Franciji »La Yougoslavie en France« piše izseljenški komisar dr. Kuhar o slovenskih rudarjih v Franciji. Naši rudarji so se začeli seliti v Francijo takoj po vojni in zdaj jih je tam več tisoč. Tudi hrvaških rudarjev je že mnogo v Franciji. V rudniku Lens je okrog 1000 slovenskih rudarjev, ki bivajo v mestih Lievin, Lens, Sallaumines, Mericourt, Noyelles sous Lens, Avion in Vimy. Družba Mines de Bruay zaposluje 127 slovenskih rudarjev, družba Mines de Corrières pa 200. V Metzju in okolici je nad 4500 Slovencev, ki so zaposleni v metalurški industriji. V severni Franciji imajo Slovenci 6 delavskih podpornih društev, 3 pevskih društev in eno tamburaško, v Loreni je 9 podpornih društev in eno tamburaško, katero so ustanovili Slovenci skupno s Hrvači.

— Novo posojilo beogradske občine. Finančni minister je dovolil beogradske občini, da najame pri Državnih hipotekarni banki na podlagi zaloge svojih obveznic vojne škode posojilo v znesku 20 milijonov dinarjev.

— Vreme. Vremenska napoved nam obeta megleno, lepo in mrzlo vreme. Včeraj je bilo lepo v Skoplju in Zagrebu, drugod pa megleno in oblačno. Temperatura je povsod občutno padla, samo v Dalmaciji imajo še toplo vreme. Včeraj je bilo v Splitu 10, v Mariboru 1, v Skoplju 0, v Ljubljani -1,8, v Beogradu -2, v Zagrebu -3 stopinje. Danes jutraj smo imeli v Ljubljani prvič hud mraz. Temperatura je znašala 13 stopinj pod ničlo. Barometer je dosegel rekordno višino. Kazal je namreč 783 mm. Iz tega bi se dalo sklepati, da bomo imeli še nekaj dni izredno lepo in mrzlo vreme.

— Živa baklja. Iz Zagreba poročajo, da se je včeraj dopodne pripetila na Pantovčaku težka nesreča. Malo je manjkalo, da ni zahtevala človeške žrtve. V hiši št. 1 na Pantovčaku v delavnici za kemično čiščenje je bil zaposlen delavec Fran Kamenski, 42 let star. Sukal se je okrog posode, v kateri je bil bencin. Nesreča je hotela, da je delavec prevrnil posodo z bencinom. Bencin se je razlil po delavcu in se vzgal. Ker je imel delavec roke polne z bencinom, so bile hipoma v plamenih. Delavec je klical v silnih bolečinah na pomoč. Domaši so prhiteli s krpami in ovili črtoče delavcu roke. Plamen je bil tako velik, da je delav-

ca opekeli tudi po glavi. Z velikim naporom se je posrečilo oženi pogrci in rešiti nesrečneža. Poklicali so takoj rešilni voz, ki je Kamenskega odpeljal v bolnico, kjer so mu zdravniki nudili prvo pomoč. Njegovo stanje je težko, vendar je upati, da bo ozdravel.

— Redni občini odbor društva državnih pisarniških uradnikov za Slovenijo se vrši dne 13. januarja 1929 ob 9. uri 30 min. dopolne v restavraciji Mikliča poleg glavnega kolodvora z običajnim dnevnim redom. »25/a

— Pri telesnem spritu in hemeroidih, ledlodenem in telesnem motenju, boleznih na jetrih in vranici, bolečinah v križu in hrbtu je grenčica »Franz-Josef« izborna sredstvo, ako jo vzame večkrat na dan. Strokovni zdravniki za notranje bolezni dajo v mnogih primerih vsak dan zjutraj in zvečer piti po kupice vode »Franz-Josef«. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

— Fotoaparate kupite najbolje pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9. 53/T

GRADSKA LEKARNA,

Kamenita ulica 11.

Naročbe, ki vam dosepejo od moje pošte, pripišite *blagoslovljenemu* Reumatismu. M. Petrovič, poštar, Staza. 111/T

Iz Ljubljane

— Krstna slava žel. direktorja. Jugoslovenski železničarji so snuči skupno z železničarsko godbo »Slog« priredili direktorju ljubljanske žel. direkcije inž. D. Kneževiču podoknico povodom njegove krstne slave. Pred njegovim stanovanjem na Resljevi cesti so zapeli več pesmi. G. direktor se je železničarjem iskreno zahvalil.

— Mraz pritiska. Letos prvičrat je danes pritisnil huji mraz. Ljudje so davni hoteli po opravih. Vsa je je zavijal v svojo sukno in nekateri so si celo z rokami tiščali ušesa. Mraz je nastopil prvi dan pred sv. Pavlom Puščavnikom, o katerem pravijo, da prav rad prinaša hud mraz, če je do takrat vladalo lepo vreme. Mnogi so se tudi zanimali za termometer, ki je kazal 15 stopinj pod ničlo. Drevje je bilo v ivju in vsa narava je kazala pravo zimsko sliko. Na Vodnikovem trgu so branjevke pošteno občutile mraz. Kupčije so bile slabe in gospodinjne so urno zapuščale trg, čim so opravile najmuješe posle. Mesto drsišiče je danes že odprto. Najhuji mraz je pritiskal nekako od 8 do 11. dopoldne, potem je pa sonce prodrlo gosto meglo ter je mraz nekoliko pojenjal.

— Božičnica revnih otrok v Štepanji vasi. Kolo jugoslovenskih sester v Štepanji vasi, ki se vedno uspešno udeležuje na karitativnem polju, je priredilo v nedeljo 6. t. m. v gostilni pri Novaku božično revnim otrokom. Društvo je obdarovalo s čevlji in obleko okoli 45 otrok, pogostno pa je tudi siomašno deco s čajem in dobrim pecivom. Društvo se tem potom najlepše zahvaljuje vsem plemenitim darovalcem, ki so s svojo velikodušnostjo pripomogli k dobroteli akciji, obenem pa tudi g. Novaku, ki je bil tako lubežljiv, da je dal društvu brezplačno gostilniške prostore na razpolago.

— Jrtve zime in zimske radosti. Zima in zimska radost sta včeraj zahtevali svoje prve žrtve. Na Miklošičevi cesti je včeraj popoldne trgovska vajenka Hilda Ostžl na poledelem asfaltu tako nesrečno padla, da si je zlomila levo roko. — Pri sankanju se je ponesrečil Joško Pečnik, sin sprevodnika državne železnice. Sanke so se mu prevrnile in padel je tako nesrečno, da si je zlomil levo roko.

— Potresajte ptičkam zima je pritisnila z vso silo, v snegu in mrazu so ostale ptičke brez hrane. Tem potom apejramo na občinstvo, da se usmilji ubogih ptičic in jim natresa drobtin in kruha. Usmilite se ptičic, ki nas poleti razveseljujejo s petjem in ki nam mnogo koristijo!

— Velik naya v ljubljansko bolnico. Tudi v novem letu je na ljubljansko bolnico velik naval. Betežni ljudje in siromski, ki se v hudi zimi sami ne morejo preživljati, prihajajo kar trumoma v zavod. Jedva je minilo teden dni v novem letu, pa je že bolnica sprejela nad 400 bolnikov in siromakov, kar je skoro rekordno število v enem tednu.

— Pospajte pločnike in pota! Radi hudega mraza, ki je nenadoma pritisnil, so tla večinoma poledenela in ponekod, zlasti na asfaltu, je nastala naravnost nevarna poleđica. Nevarnost padcev s težkimi posledicami je torej velika. Zato apeliramo na hišne posestnike, naj potresejo poledenela tla pred hišami s pepelom, peskom ali pa ganjem! Včeraj so že v bolnici prepeljali neko mladenko, ki je v mestu tako nesrečno padla, da si je zlomila roko.

— Spored prireditve Rdečega križa, ki se vrši v petek 11. januarja ob 20. uri v dramskem gledališču je sledeč: 1. Orkestralne točke izvaja mladinski orkester meščanske šole na Prulah pod vodstvom g. stokovnega učitelja Repovša. 2. Pevske točke izvaja gojenke drž. ženskega učiteljskega pod vodstvom g. profesorja E. Adamiča. 3. Prolog k izri. 4. Baciliki-Rogovilč. 5. In Solnce. Igrokaz izvaja dijakinja ženske gimnazije in učenke osnovne šole na Mladiki pod vodstvom g. učne M. Oroš-

ljeve. Režiser g. Lipah. 5. »Ko se je porajala Jugoslavija«, igrkaz v dveh prizorih, izvajajo dijaki humanistične gimnazije. Režiser g. Lipah. Odbor vljudno vabi cenjeno občinstvo k mnogobrojni udeležbi.

— Obrtniki! Ali se še spominjate, kako prijetno ste se zabavali na lanskoletnem obrtniškem plesu? Se lepši pa bo III. obrtniški ples, ki ga bo priredilo Obrtniško društvo v Ljubljani v soboto, 12. t. m. ob 8 uri zvečer v Kazini. Pridite in pripeljte tudi svoje znance in prijatelje! »26-n

— Vabila na ples Jadranske Straze v slovenskih nošah v soboto 12. januarja v Unionsu so razposlana. Kdor kljub pažljivosti vabila ni dobil, sporočamo, da se dobijo v trgovini Maček, Aleksandrova cesta. »16/n

— Udrženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov ima v petek 11. t. m. ob 20. uri prijateljski sestanek v restavraciji »Zvezda«. Vabljeni vsi člani z rodbinami. »27/n

— Plesna šola »Družabna odseka privatnih nameščencev Z. P. N. J.« priredi svoj zaključni venček v četrtek 10. t. m. ob 20 uri v veliki dvorani Unionsa Obiskovalci plesne šole so vljudno vabljeni. Buffet bo dobro založen. Pogolji kot pri plesnih vajah. Svira Jazz - band »Merkur.«

Iz Celja

— Strokovni poučni tečaji. Slovensko obrtno društvo v Celju priredi v mesecu januarju in februarju v Celju dva strokovna poučna tečaja za mojstre in pomočnike. Prvi tečaj za mizarje je že precej pripravljen in se je za njega prijavilo nad 80 mojstrov in pomočnikov. Drugi tečaj za mojstre in pomočnike kovinarske stroke (o avtogeničnem varjenju kovin) bo sledil prvemu.

— Pravoslavna cerkvena občina v Celju priredi v soboto, dne 2. marca v dvorani Celjskega doma svečan ples v korist stavbi cerkve sv. Sava v Celju.

— Celjsko Olepčevalno društvo priredi tudi letos na pustni torek svojo maskarado, kar naj blagovolijo druga društva vpoštevati

— Pospajte hodniče pred hišami, da ne bo nepotrebnih nesreč in stroškov.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Pred poroko v zapor

Ljubo in Anka iz Sarajeva sta se ljubila in sklenila sta poročiti se takoj po božiču. Anka se je že dolgo pripravljala na svečan dan, ko bo njeno zvezo z Ljubom blagoslovil tudi svečenik.

— V ponedeljek sva torej mož in žena, je dejala Anka svojemu zaročencu.

— Bū sem že pri duhovniku in sem vse uredil. Seveda, v ponedeljek bova mož in žena.

Toda zgodilo se je, da je v petek pred božičem zaročenec Ljubo imel smolo. Pripetila se mu je nesreča, ki bi kmalu pokvarila vse veselje v ponedeljek, na dan poroke.

Ljubo se je odločil, da se spodobi posloviti od svojih prijateljev pred poroko in je priredil fantovščino.

— Rad grem v zakonski jarem, je rekel Ljubo, a nerad se tudi poslovim od samega stanu. Zato moramo to reč dostojno proslaviti.

V neki gostilni je Ljubo res priredil bogato večerjo. Prišli so vsi njegovi prijatelji in znanci, da bi se poslovili. Pili so in peli ter bili veseli. Posebno želen je bil sam zaročenec in ženin Pijl je in pil siromak, dokler se ni popolnoma upijalil. V pilanosti se je prepregel proti zakonu tako, da je moralja intervenirati policija, ki je pijanega ženina odpeljala v zapor. Naslednji dan je prišla nevesta k ženinu, da bi ga pozdravila. Nemalo se je začudila, ko so ji povedali, da je Ljubo v zaporu. Pohitela je naravnost na policijo in prosila uradnike, naj izpuste njene zaročenca.

— Kar tako ga ne moremo izpustiti, je dejal uradnik Zagreščil je mnogo in mora se spametovati v zaporu.

— Gospod, imajte usmiljenje, je ihtela nevesta, v ponedeljek bo poroka. Ko ji vse to ni pomagalo, je tekla k županu je prosila, naj ukrene vse potrebno, da pride njen ženin iz zapura.

— Njegov zločin ni ravno velik, jo je potolažil nekdo na županstvu, vendar mora biti kaznovan.

— Kaznujte ga, je ihtela kar naprej nevesta, samo sedaj ga izpustite.

Uradnik je pozvonil, telefon je zabnel in rešil ženina iz zapura.

V ponedeljek sta se vzela. Ljubo je pa moral prisesti, da nikoli več ne bo pogledal pregloboko v kozarec.

Gonilne sile mednarodne politike

Zanimivo predavanje dr. Bajiča v društvu »Soča«. — Kaj je odločilno za smernice mednarodne politike.

V društvu »Soča« je predaval 5. t. m. g. dr. Bajič »O gonilnih silah mednarodne politike«. Predavanje je bilo zelo zanimivo, podano v poljudnem, globoko zamišljenem govoru.

Mednarodna politika je najvažnejši činitelj vsega človeštva, ki vodi in oklepa vse narode in države ter dosega vsakega človeka kot člana v skupnosti človeštva v večji ali manjši meri. Njeno bistvo pa ni le v človeku samem, ampak zavisi od nainzličnejših okoliščin in komponent živega in neživega sveta V temeljih je zaračena mednarodna politika na zemljepisni legi, geopolitični sestavnini, klimi, od sosedov in individualnosti, ozir. tradiciji splošne kulture in stremjenja dotičnega naroda. To so njeni sestavni deli, brez katerih ni mogoče pravilno presojati političnega položaja kaknega naroda ali države. Sile, ki obkrojujejo mednarodno politiko, so 1. prirodne. 2. v človeku animaličnega problema in njegovih notranjih umstveno - duševnih moči. Že po zemljepisni legi imajo države v mrzlem, zmernem ali tropičnem pasu svoje težnje, svoji način prehrane in življenja, prilagodnega legi in klimi dotičnega kraja.

V geopolitičnem smislu je sama naroda ustvarila take meje, ki jih kultura ni mogla prestopiti. Ako primerjamo Pirineje med Španijo in Francijo, ali Alpe kot mejo med Italijo in Nemčijo, vidimo, da je kultura na eni in drugi strani precej različna. Ker se ni mogla radi ovir zemeljskega povzraja asimilirati osobito v časih slabih prometnih zvez.

Pa ne samo gorovja, tudi planote in puštinje tvorijo naravne meje med narodi in državami. Ze kakovost zemeljskega površja, njena rodovitnost in njeno notranje bogastvo rud in vodovila, usmerja vse človeško delo v agrarno ali industrijsko pridobivanje. Velik vpliv in pritisak na izvajajo sosedni na peodino državo, bodisi kulturno, gospodarsko ali socialno, osobito v času s tako razvitim prometom in modernimi prometnimi sredstvi. Pritisk sosedov je tem močnejši, čim večja je razlika med sosedji v kulturnem in družem smislu. Tu moramo upoštevati sosedje, ki so številčno močnejši ali usposobljenejši, to je kvalitativno in kvantitativno močnejši.

Vse države s preveliko obiludnostjo, katerih lastna zemlja ne more zadostno preživjeti, so prisiljene k ekspanziji. t. j. razširjenju svoje države na račun drugih. Tak zgled je Italija, ki nima premoaga, petroleja in ne železa, torej bistvenih snovi — elementov splošnega razvoja. Pred njenim nosom so zasedli Angleži Makto in Francozi Tunis in Alžir. Sredozemsko morje bi rada obvladala Italija sama radi svoje geografske lege, toda to morje je najvažnejše, kjer se križajo interesi Francije, Anglije, pa tudi Rusije in Nemčije in se tja stekajo poti Evrope, Afrike in Azije. Morje je že samo največja prirodna cesta, za razvoj držav vevlačno sredstvo, po katerem stremi vsaka država. Spominimo se večletne borbe Rusije za dohod v Sredozemsko morje. Poljski se je uredničala želja po koridoru k morju na račun Nemčije.

Za razvoj gospodarstva, industrije in tr-

Slovenski javnosti v svobodni domovini

Naši zatirani bratje pod fašistično Italijo krvave iz nešteti ran. Dan za dnem zapuščajo politični in gospodarski bedneži nesrečno grudo in se zatekajo k nam po pomoč in podporo. In tu začinja za nje nov križev pot. Slovenska javnost ne pozna niti v najširših obrisih te strašne tragike, ki jo preživljajo na naših tleh vedno nove trupe teh bednih brezdomovincev. Brez sredstev, strehe in dela tekajo navadno brez uspeha od vrat do vrat zaprtih domov.

Sila je priklopela do vrhunca, pomoč je nujna.

Tako žalostno spoznanje je izsililo ustanovitev »Meddruštvenega odbora za pomoč primorskim emigrantom«, ki ga sestavljajo po svojih delegatih »Jugoslovenska Matica«, »Slovenska Straza«, Organizacija jugoslovenskih emigrantov, Društvo »Soča«, »Kolo Jugoslovenskih sester«, »Klub primorskih Slovencev« in »Klub Primorke«.

Odbor se zaveda, da bo uspela ta podpora akcija le v koncentriranem prizadevanju vse slovenske javnosti in najboljših njenih sinov. Kot prvi svoj korak smatra za potrebno, da se obrne z gorečo prošnjo na vse naše časopise, da otvorijo v podporo nesrečnih beguncev in v znak narodne manifestacije takoj stalno kolekto, kjer naj se tedensko izkazujejo vsi došli prispevki v lajšanje bede in trpljenja tega najbolj preganjanega dela našega naroda. Vsač njmanjši dar pomenja gnotno in moralno pomoč ter izraz solidarnosti našim trpečim bratom.

Meddruštveni odbor za pomoč primorskim emigrantom.

govine, prostega izvoza in uvoza in osobito v slučaju vojne, je ravno morje večkrat odločilno važnosti. Jasno je, da so vse države ob morju svobodnejše v svojem splošnem razvoju in svrhu vrednotenja svojih pridelkov in izdelkov — svojega dela v lastno korist brez posredovalcev. Glede na to je velikega pomena vsake države njena notranja politična struktura ali uredba, ki se zrcali na zunaj v krogu mednarodne politike. To so posebno notranje politične in verske struje, ki vplivajo na razvoj notranjega in zunanjega življenja in udeleštovanja države. Ali vsako plemen, vsak narod ima nekaj svojega, individualnega, svoj lasten značaj, ki je postal tekem stoletij tradicionalen in ustvarja v tem pravcu način svoje politike.

Zunanja politika Italije je bahava in kričava, Francije fina, kulturna. Anglije realna, premišljena in dalekovidna trgovska kalkulacija. Države, ki so dosegle svoje cilje, so stacionarne in se bore za svoj status quo, n. pr. Francija - Čehoslovaška - Poljska in dr. One države z ekspanzijo po lastni ozemlja tujih narodov vodijo svojo politiko in stremjenja v osvajanem smislu in so evolutivne. To stremjenje pa podpira najbolj nacionalizem ali pa krivične meje, ki tvorijo sporna vprašanja, iz katerih postane casus belli — vojna. Ravno vojna pa potrebuje za svojo volno industrijo glavne surovine, to je premog, petrolej, železo, zlato, bombaž in kavčuk.

Vprašanje petroleja in ž njim v zvezi bencina je prvazredni problem in to zaradi vojne mornarice, tankov, avtomobilov, zrakoplovo itd. S tem v zvezi je zelo važen kavčuk. Radi teh dveh elementov se bije že mnogo let boj med Ameriko in Anglijo za kavčuk, oziroma petrolejske izvire. Severo - ameriške združene države pa so uvedle osvajanje na industrijskem polju z nakupom delnic vseh važnih industrijskih podjetij in so na ta način s svojim zlatom in čeki pridobile skoro vso Južno Ameriko, osobito Mehiko z denarno penetracijo. Ta zgled posmema tudi Italija, ki vodi proti nam svojo gospodarsko osvojevalno politiko, olašano po nettunskih konvencijah.

Toda vsak narod ima svoje nacionalno-kulturne in historično - politične težnje, ki te ideje potom tiska — važen mednarodni činitelj — udeleštjuje v notranjosti države in obenem z njim posega v mednarodno življenje in stremjenje drugih narodov in držav.

Da se pa zagotovi mir, se sklepajo važne zveze in skupine držav za medsebojno ravnoteže moči potom pogodb, ki se zelo slovesno podpisujejo, ki pa silam razmer prirode in človeštva samega ne morejo stalno klubovati ter ostanje slednič je zgodovinski papirnati simboli todanjega časa. Naglo razvijajoča se tehnika posepuše medsebojne stike držav in narodov in pripomore hitrejšemu razvoju in oblikovanju najresnejšega problema, t. j. socialno - gospodarskega vprašanja človeka.

Govorniku se je v zbranih besedah zahvalil g. prof. Bašič ob vsestranskem odobravanju prisotnih.

Prosveta

Prokofjev: Zaljubljen v tri oranže. To moderno operno delo ruskega skladatelja se poje v ljubljanski operi v petek, dne 11. t. m. za abonente reda A pod taktirko kapelnika Sritofa v običajni zasedbi.

Opozarjamo na sobotno popoldansko dijaško predstavo pri zmižanih cenah. Vprizori se pretresljiva drama, ki nam opisuje vojne dogodke: Stillmondski župan, Cene za to dijaško predstavo so izredno znižane. Predstava ni namenjena samo dijaštvu, temveč tudi ostalemu občinstvu.

Nova mladinska predstava v ljubljanski drami. V nedeljo, dne 13. t. m. ob treh popoldne vprizori ljubljanska drama Drinkerjevo junaško-humoristično pravljico »Pogumni krojaček« v prevodu Otona Zupančiča. Delo je na novo režiral gosp. Ciril Debevec, godbo za vložke je priredil g. Balatka, ples je nastudiral g. Golovin.

Spored simfoničnega koncerta, katerega priredi v svojem IX. društvem letu orkestralno društvo Glasbene Matice v ponedeljek, dne 14. januarja t. l. v dvorani Filharmonične družbe, pod vodstvom dirigenta g. L. M. Škerjanca. 1. Schubert: 3 menuetti. Schrecker: Intermezzo, oboje za godalni orkester; 2. Lajovic: Caprice za veliki orkester (v Ljubljani prvič izvajano); 3. Borodin: Simfonija v h-molu. Simfonični orkester sestoji iz članov Orkestralnega društva Glasbene Matice in gojencev držav. konservatorija ter je pomožen z nekaterimi godbeniki Muzike dravske divizijske oblasti in opernega orkestra. Vstopnice bodo v predprodaji od srede popoldne v Matični knjigarni.

Sentjakovski gledališki oder ponavlja v soboto 12. in v nedeljo 13. januarja vevabavno Willejevo komedijo »Bumbarje«, ki je dosegla pri vseh sedanjih predstavah krasen uspeh. Duhoviti dialogi, velkomične situacije dičijo to krasno komedijo. Sentjakovski oder jo igra v tako lahkem stilu, da je vsakemu popolnoma razumljiva. — Cenjena posestnika, ki so videli to komedijo, prosimo, da opozore nanjo svoje znance in prijatelje. — Vstopnice se dobe od petka dalje pri g. Mihošu Karničniku na Starem trgu.

Kdo je morilec?

Roman.

— Morda sva se pa obe motili, go spa Barnova, — je dejala. — Danes sem tako trudna, da vidim stvari ki jih ni.

Jaz pa nisem trudna, — je dejala Barnova in zaklemljala jestvine v omaro.

Molly je opusila izprehode po hiši. Bilo jo je strah, držala se je Barnove in se zadovoljila z izprehodi po travniku pred hišo.

Vedela je dobro, da sta bila prvotno na mizi dva lhebca kruha. Opazila je, da je bil eden na robu pripečen, drugi pa lepo zapečen. Pripečen je izginil.

— V tej hiši se mi lasje neprestano ježijo — je dejala Barnova, ko sta sedeli za mizo. — Da bi le kmalu prišel moj mož in da bi tudi vaš ne odlašal dolgo prihoda.

Molly je globoko vzdihnila. V strahu je bila skoro pozabila na Boba Stonea in prizadevala si je pozabiti na edino možnost rešitve, od katere si je toliko obetala. To je bila hiša groze, vzdihov, skripanja, skritih trupel in sumljivih senc. Molly se je bala moči.

Izprehajala se je po vrtu. — Barnova je po kosilu počivala — in slučajno se je ozrla na limo v podstrešju. Opazila jo je že prej. Mislija je, da mora biti v podstrešju sobica. Videla je stopnice, vodeče v podstrešje. Bile so baš nasproti njene sobe in Barnova ji je dejala, da je v podstrešju soba s staro navlako. Zdaj je dvignila glavo, prestrašeno je izbuljila oči, knjiga ji je padla iz rok in zakričala je. Pri okencu je opazila bled, spačen obraz. Takoj je izginil, toda za Molly je bilo to že preveč. Onesvestila se je in se zgrudila na travnik.

Barnovo je njen krik zdramil in primajala se je iz hiše. Dvignila je Molly, jo privlekla do naslonjača in jo posadila vanj.

— Kaj vam je? — je vprašala. — Zavedite se.

Strasla jo je, toda Molly se ni zavedla. Prijela jo je za vrat in ji potisnila glavo do kolena. Molly je odprla oči in se plaho ozirala okrog.

— Kaj vam je? — so bile prve besede, ki jih je slišala.

Vstala je in bila bi se znova zgrudila, da je ni Barnova prestregla.

— Kaj ste res zblazneli? — je vprašala začudeno.

Zdi se, da sem res zblaznela, — je odgovorila Molly hysterično. — Končno se je zavedla in nasmešnila, toda bila je še vedno mrtvaško bleda.

— Zakaj ste omedleli? — jo je vprašala Barnova.

— Ne vem, — je odgovorila in pomislila, da je bil obraz v podstrešju morda plod njene bujne fantazije.

— Da bi le kmalu prišel vaš mož, — je dejala Barnova. — Toda povejte mi, kaj vam je.

— Meša se mi, kaj ne? — je dejala Molly. — Že opetovano ste mi dejali, da je norcem vse dovoljeno.

— Da, če delajo to, kar jim dovolim, — je pripomnila Barnova osorno. Zvečer je Molly sklenila prositi Barnovo, da bi smela spati v njeni sobi.

— V moji sobi? — se je začudila stroga gospodinja. — Ne! Kaj vam nisem rekla, da ne dovolim norcem približati se moji postelji?

Molly se je zasmejala.

— Saj dobro veste, da nisem blazna, — je odgovorila.

— Ste ali niste, to ni važno. V moji sobi, kjer imam vse ključe, vam ne dovolim spati. Kar ostanite v svoji sobi.

— Imate ključ od moje sobe? — je vprašala Molly.

— Četudi bi ga imela, bi ga vam ne dala, — je odgovorila Barnova. — Ne, kar izvolite spati v svoji sobi in nikar se v bodoče tako ne razburjajte, da bi se onesvestili. Sicer bo pa drevi itak že vaš mož tu.

Dekletu je zaprlo sapo.

— Moj mož, — je zajecijala in znova prebledela. — Pa mu vendar ne boste dovolili vstopiti v mojo sobo? Saj veste, da ni moj mož. Saj vendar to dobro veste.

Barnova je smajala z glavo, češ, da je odveč govoriti o tem.

— To se vam samo zdi. To je vaša fiksna ideja, — je dejala. — Patologi trdijo, da možgani ne preneso pritiska dvojne bolesti, da večja vedno izpodrine manjšo in tako je Molly v nepopisni grozi res pozabila na skrivnostno senco, na spačen obraz v podstrešju in na okostnjak v kleti.

Zvečer, ko je legla spat, se ni slekla, marveč je legla in se pokrila s pernico, o kateri je mislija, da jo je imela na postelji v knežjem dvorcu. V sobi ni bilo ničesar, da bi mogla zavarikadirati vrata. Razen postelje je bila tu še omara in umivalnik. Skušala je poriniti posteljo k vratom, pa je še premakniti ni mogla, ker je bila iz masivnega mahagonijevega lesa. Sklenila je leči k postelji, toda spati ni hotela. Pozabila je, da prejšnjo noč ni spala. Skušala je ne zatisniti oči, toda narava je bila močnejša in Molly je trdno zaspala.

— Vstani! — se je začul Bobov glas in okorna roka jo je božala po obrazu.

Mislila je, da se ji samo zdi in obrnila se je na drugo stran.

— Vstani, Molly!

To pot je bila zmeta izključena. Naglo je sedla. Pri postelji je stal Bob Stone, obraz je imel ves siv od prahu, na sebi je imel dolg, z blatom oškropljen plašč, ki ga je zakrival od glave do pete.

Na pragu je zagledala Barnovo v rdečem jopiču. Bilo je še mračno. Zunanost Barnove je pričala, da jo je gost zdramil iz sna in da se torej še ni zdanilo.

— Vstani, — je dejal Bob osorno. — Vidim, da si oblečena. Tem bolje zame.

— Kaj hočete? — je vprašala prestrašeno.

— Tebe, Molly, in dobim te, prej ali slej te dobim.

Obrnil se je k Barnovi, stoječi na pragu.

Albrecht Dürer iz vidika medicine

Zanimivo predavanje nemškega zdravnika o zvezi med anatomijo in Dürerjevimi deli. — Napačna domneva o vzroku Dürerjeve smrti.

Lani se je Nemčija spominjala slavnega slikarja Albrechta Dürerja. Poleg številnih člankov o pomenu njegove umetnosti je predaval na monakovski polikliniki zdravnik dr. Wilhelm Voit o Dürerju iz dokaj nenavadnega vidika. Naslov njegovega predavanja je bil: »Albrecht Dürer und sein Werk vom medizinischen Standpunkt betrachtet«. Znano je, da je imel Dürer kot visoko izobražen mož često priliko občevati s takratnimi veličinami medicine vede in sam je imel v Nemčiji mnogo prijateljev, ki so bili znani kot odlični zdravniki. Poleg tega je razsajala takrat v Nemčiji epidemija, ki je zahtevala mnogo človeških žrtev. Kdor je le mogel, je bežal iz mesta na kmete. Tudi Dürer je bežal pred kuzo.

Po Voitovem mnenju je gnala Dürerja v Italijo kuga, ki se jo je zelo bal, kajti sam je nekoč pisal, da ga prav nič ne mika umreti na bojišču ali pasti kot žrtev strašne bolezni. Epidemija kuge l. 1520 je pogejala Dürerja na Holandsko, kjer je hotel urediti tudi svoje osebne zadeve z Maksimilijanovim naslednikom Karlom V. Na tem potovanju sta ga spremljali žena in služkinja Suzana. Poleg tega se je pojavila tiste čase v Evropi nova epidemija, sifilis, znan takrat pod imenom »francoska bolezen«. V Nürnbergu se je začel širiti sifilis leta 1493. Prebivalstvo je bilo zelo razburjeno in kdo je le mogel, je kupil za drag denar quajakov les, zvan tudi »francoski les«, ki je veljal za najboljši lek proti spolnim boleznim. Mestni očetje so izdali stroge odredbe o izoliranju bolnikov, ki niso smeli hoditi v javne kopeli, niti občevati z zdravimi ljudmi. Dürer je pisal iz Italije svojemu prijatelju Pirckheimerju, kako v Italiji razsaja strašna spolna bolezen in da si je sam kupil 14 kosov francoskega lesa. To je izzvalo napačno domnevo, da je dobil Dürer spolno bolezen, kar pa ni bilo res. Dürer je podlegel kronični majariji.

Iz Italije je prinesel Dürer umetnosti svoje domovine dragoceno darilo: akt. Italija je študirala nago telo in Dürer je spoznal važnost tega za umetnost, spoznal je pomen anatomije. Eden njegovih prvih moških aktov je njegov akt, naslikan v Weimaru. Studij aktov, zlasti ženskih, je naletel v Nemčiji na velike težave in zato imajo prvi ženski akti pri Dürerju mnogo anatomskega napaka. Iz leta 1504 izvira znana Dürerjeva slika »Adam in Eva«. Dürer je začel proučevati tudi proporcionalnost, s katero se je pečal skoro 30 let in napisal obširno razpravo, ki jo je prevedel Filip Melanchton v latinščino. V knjigi o gimnastiki je mnogo Dürerjevih slik. Pa tudi patologija človeških in živalskih nestvorov je umetnika tako zanimala, da jo je ovekovečil. Gre za človeški nestvor, rojen 20. februarja 1512, v Eutigeniu, in za

nestvor prašičev v vasi Landsee. Dürerjeva glava trpečega moža kaže vse muke. Znana je tudi njegova glava mrtvega Krista. Dürer sam je dejal o nji, da je nastala v času njegove bolezni. Iz Dürerjevih aktov sta znana zlasti Männerbad in Frauenbäder. Tu je tehnika akta že znatno izpopolnjena, vendar pa napravi na zdravnika dokaj čuden vtis. Zelo lepa je risba človeka, ki je podvržen Basedovi bolezni. Dürerjev František z ranami na krajih Kristovih ran stoji umetniško in anatomskega duha in celo besedo samo.

Poleg tega je Dürer naslikal mnogo rastlin in bitij iz mitologije. Dürer sam je bil slabotne telesne konstrukcije in je često bolehal. Na Holandskem se je lečil in je poslal zdravniku svoj akt, na katerem je označil bolno mesto na telesu z rjavkasto barvo. Erazem Rotterdamski, iskreni prijatelj in častilec Dürerja, pravi o njegovih slikah: Dürer zna pričarati na platno celo to, kar se ne da ponazoriti: vse strasti, vso človeško dušo in celo besedo samo.

Tex Richards umrl

Iz Amerike poročajo, da je sloviti menažer Tex Richards v letovišu Miami nenadoma umrl. Podlegel je operaciji slepiča, kateri se je moral nedavno podvreči. Z njim je legel v grob največji in najpodjetnejši sportni menažer in lahko se reče tudi eden najspretnjših finančnih špekulantov, kajti v njegovo blagajno so se stekali milijoni, ne da bi se mu bilo treba posebno truditi. V Ameriki je bil Tex Richards splošno znan in njegova slava ni prav nič zastajala za slavo kake filmske dive. Poznali so ga menda tako kakor predsednika Hooverja.

Tex Richards se je najbolj proslavil, ko je začel aranžirati borbe za bokserstvo prvenstvo sveta. Priredil je pred leti borbo za svet. Šampionat med slavnim Francozom Sempierom in najpopularnejšim Američanom Dempseyem. Oba bokserja sta pri borbi služila težke tisočake, a največ je pobasal Tex Richards sam. Imenitno je zaslužil tudi pri ostalih bokserjskih prireditvah med Dempseyem in Firpom in Dempseyem ter Tunneyem. Zanimivo pa je, da se je zanimanje za bokserstvo prireditve v Ameriki zelo poleglo, čim si je svetovno prvenstvo priboril Gene Tunney. Za Američane Tunney ni tako priljubljen.

Večina prireditev, ki jih je aranžiral Richards, se je vršila v ogromnem newyorškem stadionu Madison Square Garden, čigar glavni delničar je bil Richards sam. V stadionu je prirejal tudi razna druga sportna tekmovanja, med drugim je zvalil v Ameriko slovitega finskega tekača Nurmija, Šveda Wideja in druge. Vsi so sicer odnesli iz

Amerike polne mošnje dolarjev, a največ je navadno pobasal podjetni menažer sam.

Tex Richards je bil za aranžmanc neutrudljiv in vedno je znal sestaviti program, o katerem je bil prepričan, da bo »vlekle« Najboljše kupčije je seveda delal z Dempseyem in zato se je trudil, da slovitega bokserja obdrži v svojem delokrogu. Znano je, da je namestoval lani Dempsey po drugem svojem porazu s Tunneyem dati boksu za vedno slovo, toda Richards ga je znal pregovoriti. Prihodnji mesec bi moral Dempsey zopet stopiti v krog in Richards je že končal vse priprave za veliko borbo. Seveda ni pozabil na bombastično reklamo, v kateri je bil na ravnanost mojster. Toda smrt mu je prekrizala vse račune.

Z njegovo smrtjo je zadel ves ameriški sport hud udarec, zakaj vsa Amerika nima moža, ki bi se znal tako spretno uveljaviti kot sportni menažer.

Ker se je bal žene

V Versaillesu je te dni vladalo veliko razburjenje. Pogrešali so mestnega peka, ki je brez sledu izginil. Policija je mobilizirala ves svoj aparat, kajti razširilo se je vse vesti, da je bil mojster najbrže umorjen. Vsa poizvedovanja so pa ostala brezuspešna, kajti o mojestru ni bilo duha ne sluha. Šele čez osem dni so ga našli v mestecu Chartres. Ko ga je policijski komisar vprašal, kje se je potikal osem dni in zakaj ni šel domov, je mojster ves zmeden pripovedoval, da se je bal priti domov. Pri kupčiji se je namreč nekoliko zamudil s strankami in ker je njegova žena huda Ksan-tipa, se je ustrašil pretečega domačega kralava in jo je raje pobrisal. Blodil je cel teden med Versaillesom in Le Mansom, dokler ga končno niso našli v Chartresu. »Oh, saj se mi kar blede,« je dejal siromak policijskemu komisarju, ki mu je rad verjel.

Ples Jadranske Straže

v slovanskih nošah
v soboto 12. januarja v Unioni

Spremembe radioprograma

Sreda, 9. januarja: 17: Radio-orkester; 18:30: Pravljice, pripoveduje radio-terka; 19: Srbohrvaščina, poučuje profesor Mazovec; 19:30: Pomen antike za razvoj evropske kulture, predava vseuč. prof. dr. Brađač; 20: klavirski večer ge. Marte Osterčeve, II.; 1. Schubert: Moment musicae, 2. Schubert: B-dur Variacije, 3. Chopin: Nocturno v F-duru, 4. Novak: Karnevalska noč, 5. Chopin: Etuda v A-sduru, 6. Chopin: Valse v E-molu, 7. Dvorak: Humoreska. Vmesne speve poje gđ. Mezetova: 1. S. Osterc; a) 4 Belokranjske, b) Solnce v zavesah, 2. R. Strauss: a) Na mizo daj dehteče, b) Posvetitev, 3. Dvorak: Lahko noč. Radio-orkester: 22: Poročila. — Četrtek, 10. jan.: Za simfoničnim koncertom igra Radio-kvartet.

INVENTURNA PRODAJA

angličkih in čeških stolov
za oblike oseh vrst, sukne, porušnike, plašče itd.

pri turdki NOVAK Ljubljana

od 7. do 20. januarja
na Kongresnem trgu 15

Obiščite! Ne zamudite! Do 40% prihranite!
Ostanki za neolovčno ceno!

Prodajalka

dobro verzirana v mešani stroki, z enoletno trgovsko prakso, želi prenesti službo s l. ali 15. februarjem. Cenj. ponudbe pod »Prodajalka 60« na upravo »Slov. Naroda«.

Dekle

močna in pridna, dobra kuharica, vajena vsega dela — išče službo pri boljši rodbini v mestu. — Ponudbe pod »Poštena 64« na upravo »Slovenska

Stanovanje

sob in kuhinje; išče mirna družina (4 odrasle osebe) v mestu ali v bližini. Vselitev s 1. februarjem. Ponudbe na upr. tega lista pod »Snažna stran-ka 55«.

Žrebanje drž. razred. loterije I. razred

se bo vršilo dne 15. januarja

in ne, kakor je bilo pomotoma javljeno, dne 7. januarja

Zunanji naročniki, kakor tudi tujakšnji interesi imajo torej še priliko, si nakupiti teh srečonosnih papirjev. Naše srečke se dobijo:

v Ljubljani:
oglasni oddelek »Jutra«
Prešernova ulica 4
in ekspozitura »Jutra«
v Šiški.

v Mariboru:
podružnica »Jutra«
Aleksandrova c. 13
v Celju:
podružnica »Jutra«
Kocenova ul. 2

NARODNA TISKARNA

LJUBLJANA
KNAPLEVA UL. 5

Kupujemo zlato, srebro, platin

in plačamo 1 srebro krono Din 3.60, 2 srebro kron Din 7.20, 5 srebrnih kron Din 18.—. Prevzamemo v pozatenje in posrebnje. — Tovarna za točanje dragih kovin, Sp. Šiška, Sv. Jerneja cesta Štev. 8. 110-7

Matija Trlep,

LJUBLJANA 7, Sv. Jerneja cesta priporoča svoje podjetje: kovanje konj, voz in kolarstva. 112/7

Slike za legitimacije

izdeluje najboljši fotograf Hugon Hibber, Ljubljana, Sv. Petra c. 25. 89/7

Učenca

starega 14 let, ki je dovršil osnovno šolo z dobrim uspehom, sprejme takoj v trgovino mešanega blaga Fran Guštin, Metlika. 59

Puranovo puh perje

najlepše, kilogram Din 16.—, lepo kokošje perje kg Din 14.—, razpošiljam po povzetju. — Franjo Podlipnik, Novi Marof. 58

Zadruga brivcev, frizerjev, lasničarjev v Ljubljani, sporoča tem potom svojim članom in pomočnikom, da je ustanovila s 1. januarjem **lastno posredovalnico za delo v svoji stroki**

Kdor od tovarišev želi pomočnika-co ali pomočnik-ca službe, naj se zglati ali piše na naslov:
FRANC ŽABJEK, brivski mojster
Ljubljana, Cerkevna ulica št. 1.

Najboljše kupite!

NOGAVICE, damske in moške rokavice, triko perilo, puloverje, telovnike (vestje), zepne robce. KRAVATE, ovrain ke, SNAJCE, sifone, gloto, čipke, vezene gumbce, DMC prelico, rečne torbice, aktovke, doznike, sportna toaletne potrebščine samo 24 a

JOS. PETELINC, LJUBLJANA

ni zu Prešernovega spomenika (ob vodi).